

ב"ה

פרשת כי תשא

וישלך מידו את הלחת וישבר אתם
תשא ל"ב י"ט.

בשבירת הלוחות - נשבר לבם של ישראל

... "ויאמר ה' אל משה פֶּסֶל לך שני לוחות אבנים כראשונים גו"י¹ – הסיפור אודות לוחות האחרונות.

והדיוק בזה הוא – "פסל לך" דוקא, שפסילת האבנים נעשית על ידי משה דוקא. שזהו החילוק בין לוחות הראשונות ולוחות האחרונות – שלוחות הראשונות היו (לא רק "מכתב אלקים", אלא) גם "מעשה אלקים"¹,² מה שאין כן לוחות האחרונות, שאף שכתובת העשרת הדברות היתה על ידי הקב"ה ("וכתבתי על הלוחות גו"י"), הנה פסילת הלוחות היתה על ידי משה.

אמנם לאידך, הרי דוקא על ידי זה נפעל חיזוק ותוקף בלוחות, ששוב לא שייך בהם ענין של שבירה (כבלוחות הראשונות) והרי הם קיימים בקיום נצחי. והא בהא תליא – כי דוקא משום כך שהלוחות השניות באו על ידי עבודת המִטָּה, "פֶּסֶל לך", יש בהם ענין הנצחיות.

...ולתספת ביאור (העילוי דלוחות אחרונות):

הענין דשבירת הלוחות נרמז בסיום כל התורה כולה – "אשר עשה משה לעיני כל ישראל", כפירוש רש"י על הפסוק: "שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם, אשר שברת - יישר פתך ששברת".

וידועה השאלה בזה – מהו ה"יישר כחך" על שבירת הלוחות! ואין לתרץ על פי מאמר חכמינו ז"ל³ שהובא בפירוש רש"י דשבירת הלוחות היתה בדוגמת קריעת כתובתה של ארוסה, "שאם יאמר המלך להורגה אומר לו עדיין אינה אשתך" – ונמצא שבשבירת הלוחות יש ענין של תיקון עבור בני ישראל.

כי פשטות הלשון "יישר כחך ששברת" מורה, שה"יישר כח" הוא (לא מפני התועלת שצמחה על ידי זה עבור

בני ישראל, כי אם) על הענין דשבירת הלוחות כשלעצמו. שלכן נרמז ענין זה בלשון "אשר שִׁבְרָתָ", שה"יישר כחך" הוא על ה"שברת" (ולא מצד התיקון שבזה לבני ישראל).

וידוע אחד הביאורים שבזה: על פי המדרש ש"אמר לו הקב"ה (למשה) אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות. . כפליים לתושיה"^[14], נמצא שדוקא על ידי שבירת הלוחות נתוסף ריבוי ענינים בתורה, ועל דרך מאמר חכמינו ז"ל^[15] "אלמלא לא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד".

אבל הא גופא דורש ביאור: כיצד יתכן לומר, שהדרך היחידה להגיע ל"כפליים לתושיה" בתורה היא על ידי שבירת לוחות הראשונות? ומהו הקשר בין הריבוי שבתורה לענין שבירתן של לוחות!?

אחד הביאורים בזה – שהוא על דרך הענין ד"ונפשי כעפר לכל תהיה פתח ליבי בתורתך", שהכלי לפתיחת הלב בתורה הוא ענין הביטול, "ונפשי כעפר לכל תהיה". וכן בענינינו: כדי שבני ישראל יגיעו ל"כפליים לתושיה" שבתורה היה צריך להיות אצלם ענין הביטול, שיהיו בבחינת "לב נשבר ונדכה" באמת.

מצד מתן תורה עצמו לא היו שייכים לתנועה של שבירת הלב – אדרבה "בעת מתן תורה עמדו בני ישראל בתכלית המעלה והעילוי, ד"אתה בחרתנו מכל העמים [כמבואר בשולחן ערוך^[16] שבאמירת "ובנו בחרת" בברכות קריאת שמע "יזכור מתן תורה"] ורוממתנו מכל הלשונות", ואז "נתן לנו את תורתו", שהקב"ה נתן לבני ישראל את ה"חמודה גנוזה, שגנוזה לך"^[17] – במצב מרומם כזה אין אפשרות (בדרך הטבע) להרגיש (באמת) תנועה של "לב נשבר ונדכה"!

וזהו תוכן הענין ד"יישר כחך ששברת" – שעל ידי שבירת הלוחות נשבר לבם של ישראל, שדוקא על ידי שבירה זו ("ונפשי כעפר לכל תהיה") נעשו כלים ראויים ל"כפלים לתושיה" ("פתח לבי בתורתך").

קטע משיחת פורים, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ התשמ"ה ח"ג ע' 1447.

^[11] שמות לד, א.

^[12] שם לב, טז.

^[13] שמו"ר פמ"ו, א.

^[14] איוב יא, ו.

^[15] נדרים כב, ב.

^[16] אדה"ז הל' ק"ש סימן ס, ס"ד.

^[17] שבת פח, ב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעי"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמייה, צבייה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה

